

Kmetiistvo

Zadruga in setev

Oskrba vojvodinskih pridelovalcev z dobrim semenom

Letos predstavlja preskrba semena za spomladansko setev zelo težaven in zamotan problem. Ne toliko zato, ker bo treba spomladi zasejati večje površine, kakor prej, temveč zaradi vrste drugih nalog, ki jih je treba rešiti. Treba bo širše začeti s popularizacijo sejanja hibridne koruze, obvarovati bo treba semena pred vlago in mrazom in organizirati kontrolo kaljenja, pregledati količine semen raznih kultur in preskrbeti z njim tiste proizvajalce, ki ga nimajo. Brez sodelovanja kmetijskih zadrug ni mogoče uspešno rešiti nobene teh nalog.

Večja uporaba heterozne koruze

Med največje naloge spada preskrba dobrega semena heterozne koruze in pa popularizacija med proizvajalci, da bodo sejali to koruzo.

Lani so pridelali v Vojvodini okrog 850 vagonov semena heterozne koruze, kar je nedvomno pomemben uspeh kmečkih obdelovalnih zadrug in državnih kmetijskih posestev. To je precej velika količina. Če upoštevamo, da Vojvodina potrebuje skupaj 1.461 vagonov koruznega

semena, potem kaže, da bi lahko več kot 60 odstotkov določenih površin lahko zasejali s tem kvalitetnim semenom, ki je dalo lani dobre rezultate.

Kmetijske zadruga pa niso do sedaj zadosti popularizirale med proizvajalci setev heterozne koruze. To očitno potrjuje tudi nezadostno povpraševanje po tem semenu. V začetku februarja so skupno naročili v Vojvodini 277 vagonov heterozne koruze. Očitno je, da se kmetijske zadruga niso za to stvar dovolj pobrigale, da bi proizvajalce seznanile, kakšne koristi jim nudi setev te koruze. Ne glede na to, da je to

seme trikrat dražje od navadne koruze, ga proizvajalci radi kupujejo, če vedo, da bodo s setvijo heterozne koruze dobili za 300 do 400 kg večji donos na vsakem oralu. (Za vsak oral pa je treba komaj za 400 do 450 dinarjev heterozne koruze.)

Ko že govorimo o heterozni koruzi, je treba poudariti, da je problem v tem, kako zagotoviti, da bomo sejali samo kvalitetno heterozno koruzo. Letos je bil v semenu koruze zlasti visok odstotek vlage (znašal je 25 odstotkov namesto 14 odstotkov, kolikor bi smel znašati). Tako se je zaradi nizkih temperatur zmanjšala kaljivost tega semena. Zato zdaj kontrolirajo seme strokovne komisije, ki imajo nalogo, da točno ugotovijo, katero seme je ohranilo kaljivost.

Razen neposredne pomoči tem komisijam pa imajo kmetijske zadruga nalogo, da organizirajo prebiranje semena in izločanje poškodovanih storžev.

Druge vrste semena

Pravilno sliko o tem, kako so proizvajalci preskrbljeni s kvalitetnim semenom, bi lahko dobili šele tedaj, če bi po eni strani poznali stvarne potrebe, po drugi strani pa razpoložljive količine tega semena v kmečkih obdelovalnih zadrugah in državnih kmetijskih posestvih kakor tudi možnosti odkupa od privatnih proizvajalcev. Takih podatkov pa še nimamo. Res je sicer, da so na nedavnih sestankih v Glavni zadrugi zvezi Vojvodine postavili zahteve za naslednje količine jarih posevkov:

Jare pšenice	16 vagonov
Ječmena	44 vagonov
Ovsa	40 vagonov
Graha	26 vagonov
Živinskega graha	15 vagonov
Lucerne	30 vagonov

To je medtem samo ocena strokovnjakov, ki pa je očitno ne-realna (na primer za lucerno, ječmen itd.). Za zdaj še nimamo realnih podatkov, ki bi jih dobili od samih proizvajalcev o potrebah in zalogah tega semena. Ti podatki pa so nujno potrebni, če hočemo izpeljati akcijo za zago-

tovitev zadostnih količin semena za vse proizvajalce. Zato sedaj pregledujejo in ugotavljajo potrebe in razpoložljive zaloge semen v kmečkih obdelovalnih zadrugah in na državnih kmetijskih posestvih kakor tudi možnost za odkup tega semena od privatnih proizvajalcev.

Ko govorimo o semenu, je treba poudariti, da so se kmetijske zadruga usmerile do zdaj predvsem k nabavi semena samo za tiste kmetijske proizvajalce, ki so kontrahirali. To pa je nepravilno. Zadruga morajo skrbeti za preskrbo zadostnih količin semena za vse proizvajalce. To pomeni, da morajo skrbeti tudi za preskrbo semena za prosto prodajo.

Razumljivo je, da se vse te naloge v zvezi s pripravami in odkupom semena lahko uspešno opravijo samo z neposrednim stikom s proizvajalci na množičnih sestankih, kjer bi bilo treba ugotoviti potrebe in možnost za nabavo semena.

Okoli 25% setvenih površin pod vodo

V Vojvodini predstavlja poseben problem setev poplavljenih krajev. Računajo, da je sedaj v pokrajini pod vodo okrog 265.000 oralov tistih površin, ki so določene za spomladansko setev. S topljenjem snega se bodo te površine še povečale tako, da bodo verjetno dosegle tudi do 400.000 oralov, kar predstavlja skoraj četrtino celotne površine, ki je določena za spomladansko setev.

Te površine bodo zasejali pozneje. Sedaj je najvažnejše, da v prvem času osredotočijo vse razpoložljive moči in sredstva na tiste kraje, ki niso pod vodo in kjer se bo setev začela že s prvimi lepimi dnevi. To je edini način, da se vsa sredstva čim popolneje izkoristijo. Po drugi strani pa bo potrebno zagotoviti za tiste površine, ki jih bodo kasneje posejali, seme poznih posevkov kot je n. pr. proso, hitre sorte koruze, ajde itd.

Problemi spomladanske setve so resni in raznovrstni, toda ne taki, da jih ne bi bilo moči rešiti. Tu smo se zaustavili samo na nekaterih problemih, ki zadevajo preskrbo semena. Razen teh pa so še drugi problemi v zvezi s spomladansko setvijo kot n. pr. popravila strojev, kontrahiranje industrijskih rastlin itd., kjer je tudi potrebna večja intervencija kmetijskih zadrug. O teh problemih bomo spregovorili v prihodnjih številkah.

STRUKTURA POMLADANSKIH POSEVKOV V VOJVODINI

Najvažnejša spomladanska kultura v Vojvodini je koruzo. Od 1.750 tisoč oralov, kolikor jih posejejo spomladi, bodo več kakor polovico (l. 1952 tisoč oralov) posejali s koruzo, medtem ko odpade na industrijske rastline 274.000 oralov. Drugi pomladanski posevki so jara žita, tobak, sirez, leča, ricinus, mak itd.

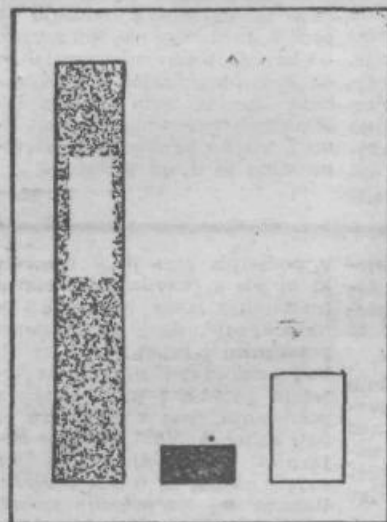
To razmerje se bo spomladi nekoliko spremenilo, ker bo treba zasejati tudi površine, ki so ostale neposejane v jesenski setvi. Računajo, da bodo večidel teh površin posejali s koruzo. Priporočljivo pa bi bilo, da bi na tem zemljišču sejali bolj rentabilne industrijske kulture povsod, kjer je zemljišče za nje primerno, kakor n. pr. sladkorno peso in konopljo.

POVRŠINE ZA POMLADANSKO SETEV V VOJVODINI

Po podatkih Glavne zadrugne zveze Vojvodine so v Vojvodini določili za jesensko setev okrog 950.000 oralov, za spomladansko pa okrog 1.750.000 oralov. To pomeni, da okrog dve tretjini setvenih površin posejejo spomladi.

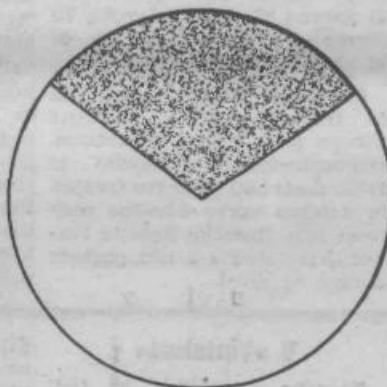
Letos pa niso plana jesenske setve izvršili popolnoma. Po podatkih Zavoda za statistiko je od površin, ki so jih določili za jesensko setev, ostalo za pomlad okrog 135.000 oralov (za toliko so manj posejali kot leta 1954).

LEVO: STRUKTURA POMLADANSKIH POSEVKOV V VOJVODINI - NA DESNI: POVRŠINE, KI JIH BODO MORALI POMLADI V VOJVODINI POSEJATI

Na levi predstavlja najvišji stolpec koruzo, srednji stolpec jara pšenice in desni stolpec industrijske rastline.

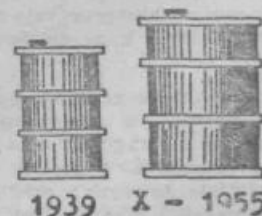
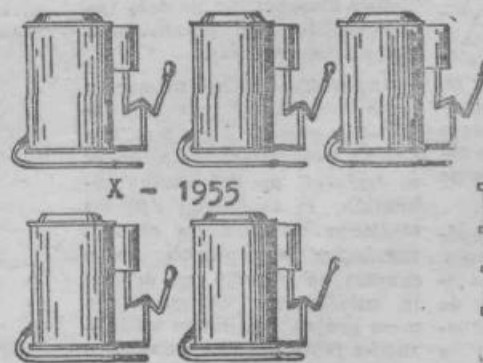
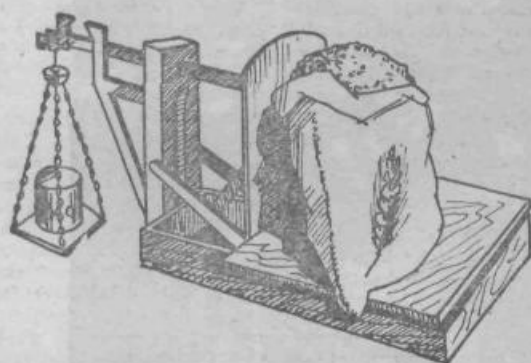
V gornjem krogu predstavlja belo polje površine, ki jih morajo pomladi v Vojvodini posejati, osenčeno polje pa površine, ki so bile posejane jeseni.

ZA 700 kg PŠENICE SMO LAHKO KUPILI

vinogradniških škropilnic

petroleja za razsvetljavo

Kakor vidimo, je sedaj kmet v ugodnejšem položaju kakor pred vojno: tedaj je za 700 kg pšenice lahko kupil le dve vinogradniški škropilnici, sedaj jih lahko kupi — pet. Za isto količino pšenice je lahko kupil pred vojno 180 litrov petroleja za razsvetljavo, sedaj ga lahko kupi 333 litrov.